

Svet
Evropske unije

Bruselj, 26. maj 2015
(OR. en)

9242/15

DEVGEN 82
SOC 348
ACP 86
ONU 71
RELEX 427

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o enakosti spolov pri razvoju

Svet je na seji 26. maja 2015 sprejel sklepe Sveta iz priloge k temu dopisu.

Sklepi Sveta o enakosti spolov pri razvoju

1. Leto 2015 je pomembno leto za enakost spolov, človekove pravice ter opolnomočenje žensk in deklet v svetovnem okviru, saj ga zaznamujejo medvladna pogajanja o razvojni agendi za obdobje po letu 2015. V zvezi s tem je treba posebno pozornost nameniti spodbujanju spoštovanja in uresničevanju pravic žensk in deklet, zlasti glede na 15. obletnico sprejetja Resolucije Varnostnega sveta ZN 1325 o ženskah, miru in varnosti ter 20. obletnico sprejetja pekinške deklaracije in izhodišč za ukrepanje. Svet potrjuje zavezanost izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje, Akcijskega programa iz Kaira, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o pregledu navedenih izhodišč in programa, ter izpolnjevanju obveznosti iz Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk. Poleg tega pozdravlja politično izjavo, sprejeto na 59. seji Komisije za položaj žensk, in pozive k doslednemu omogočanju, da lahko ženske in dekleta enakopravno uživajo vse človekove pravice in temeljne svoboščine, ter zagotovitvi enakosti spolov in opolnomočenja žensk in deklet skozi vse življenje.
2. Dogodek na visoki ravni o „opolnomočenju žensk in trajnostnem razvoju“, ki ga je 2. marca 2015 v Rigi gostilo predsedstvo Sveta Evropske unije v okviru evropskega leta za razvoj 2015, je bil priložnost za obnovitev političnega zagona in potrditev odločne zavezanosti EU enakosti spolov, socialni pravičnosti, nediskriminaciji in človekovim pravicam.

3. EU in njene države članice ostajajo zavezane spodbujanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic za vse. Svet pozdravlja vodilno vlogo, ki jo imajo EU in njene države članice pri podpori mednarodnih pobud za spodbujanje pravic žensk in deklet, enakosti spolov ter opolnomočenja žensk in deklet, ter poziva k stalnemu sodelovanju in usklajevanju s telesi ZN, zlasti Agencijo ZN za ženske, pa tudi z drugimi ustreznimi mednarodnimi forumi in akterji. Organizacije žensk so ključne partnerice EU pri doslednem uresničevanju pravic žensk in deklet, enakosti spolov ter opolnomočenja žensk in deklet.
4. Svet poudarja, da je potreben ambiciozen in v spremembe usmerjen pristop k obravnavanju temeljnih vzrokov in dejavnikov tveganja za neenakost spolov, diskriminacijo in nasilje nad ženskami in dekleti. Ponovno izpostavlja, da morajo biti pravice žensk in deklet, enakost spolov ter opolnomočenje žensk in deklet osrednji del agende za obdobje po letu 2015, in sicer kot samostojni cilji in kot medsektorska vprašanja, ki bi jih bilo treba vključiti v predvidene rezultate in kazalnike vseh ciljev trajnostnega razvoja. Prav tako bi morali biti bistven element finančnih in nefinančnih sredstev ter mehanizmov za pregled, spremljanje in odgovornost agende za obdobje po letu 2015. Poleg tega poudarja pomen usklajevanja s financiranjem razvoja, predvsem glede na prihodnjo tretjo mednarodno konferenco o financiranju razvoja, ki bo julija 2015 v Adis Abebi.
5. Svet poudarja, da je enakost spolov tako cilj sam po sebi kot sredstvo za doseganje trajnostnega razvoja ter da je treba za doseganje ambicioznih ciljev za pravice žensk in deklet, enakost spolov in opolnomočenje žensk in deklet zagotoviti ustrezna finančna in nefinančna sredstva ter močno politično zavezo vseh akterjev na vseh ravneh. V politike, programe in predpise, ki upoštevajo enakost spolov, vključno s pripravo proračuna, ki upošteva enakost spolov in obravnava neenakosti, bi bilo treba vključiti načelo enakosti spolov in sprejeti konkretne ukrepe za njihovo izvajanje in izboljšanje.

6. Svet poudarja, da so pravice žensk in deklet, enakost spolov ter opolnomočenje žensk in deklet politične prednostne naloge na področju zunanjega delovanja EU in razvojnega sodelovanja in bi jih bilo treba okrepiti in uskladiti na vseh področjih brez izjeme. Opozarja, kako pomembno je sprejeti integriran tridelen pristop, s katerim se vključevanje načela enakosti spolov učinkovito združuje v vseh fazah razvojnih politik in programov EU, pa tudi v skupnih procesih načrtovanja, specifičnih ukrepih za enakost spolov ter v političnih dialogih s partnerskimi državami.
7. Svet poudarja, kako pomembno je, da je pri zagotavljanju uresničevanja pravic žensk in deklet, pa tudi skupin, kot so LGBTI, notranja in zunanja politika EU usklajena na vseh ravneh. Zlasti poudarja, da je treba zagotoviti usklajenost politik za razvoj in skladnost med naslednjim Akcijskim načrtom za človekove pravice in demokracijo, ki bo nasledil sedanji akcijski načrt EU za enakost spolov in opolnomočenje žensk pri razvoju (v nadaljnjem besedilu: ANES), celovitim pristopom k izvajanju resolucij Varnostnega sveta ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti na ravni EU, novo politično strategijo za enakost spolov v EU za obdobje po letu 2015 in vmesnim pregledom strategije Evropa 2020.
8. Svet potrjuje, da so EU in njene države članice zavezane odpravi vseh oblik diskriminacije žensk in deklet, tudi z odpravo diskriminatornih zakonov, politik, norm in praks, ki ovirajo ženske pri polnem političnem, gospodarskem in družbenem udejstvovanju in vplivanju na vseh ravneh družbe. Posebna pozornost bi morala biti namenjena tudi večplastni diskriminaciji žensk in deklet ter njihovi marginalizaciji.
9. Svet ponovno izpostavlja pomen celovitega izvajanja smernic EU glede nasilja nad ženskami in dekleti ter boja proti vsem vrstam diskriminacije proti njim. EU in njene države članice so se zavezale preprečevanju in odpravi vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti v javnem in zasebnem življenju, vključno s trgovino z ljudmi, nasiljem v družini, škodljivimi praksami, kot je pohabljanje ali rezanje ženskih spolnih organov, porokami otrok ter zgodnjimi in prisilnimi porokami. Posebna pozornost bi morala biti namenjena seksističnemu nasilju v konfliktnih in pokonfliktnih razmerah, vključno s spolnim nasiljem.

10. Svet je še naprej zavezan spodbujanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic ter celovitemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje, akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o pregledu navedenih izhodišč in programa, ter v zvezi s tem spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam. Zato potrjuje, da je EU zavezana spodbujanju, varstvu in uresničevanju pravice vsakega posameznika, da ima popoln nadzor nad zadevami, povezanimi z njegovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o njih odloča svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Poleg tega poudarja, da je potreben splošen dostop do kakovostnih in cenovno sprejemljivih celovitih informacij o spolnem in reproduktivnem zdravju, do izobraževanja, vključno s celovito spolno vzgojo, ter do storitev zdravstvenega varstva. Vse institucije EU poziva, naj nadaljujejo obravnavanje teh vprašanj v skladu z načeli usklajenosti politik za razvoj. Svet poudarja, kako pomembno je, da se v razvojni politiki EU izboljša razumevanje sestavnih delov in elementov, povezanih s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami, ter poziva Komisijo, naj mu o tej zadevi poroča v enem letu.
11. EU opozarja na medsebojno povezanost miru, varnosti, razvoja in enakosti spolov ter vlogo žensk pri preprečevanju in reševanju konfliktov, v mirovnih pogajanjih in mediaciji ter pri utrjevanju miru. Zavezala se je, da bo povečala udeležbo žensk v mirovnih pogajanjih in pri utrjevanju miru, predvsem s podporo vlogi civilne družbe in lokalnih organizacij žensk.

12. Svet ponovno poudarja, da je EU trdno zavezana celovitemu izvajanju Resolucije Varnostnega sveta ZN 1325, in poziva k ambicioznemu izidu pregleda resolucije, ki bo oktobra 2015 opravljen na visoki ravni. Poudarja, da je treba sprejeti nadaljnje ukrepe za vključitev vidika enakosti spolov v vse faze, elemente in instrumente agende EU za mir in varnost ter izboljšati strokovno znanje in okrepiti vire v misijah in operacijah v okviru skupne varnostne in obrambne politike (SVOP), in spodbuja k spremljanju rezultatov s količinskimi in kakovostnimi merili in ciljnimi vrednostmi. Pozdravlja namero visoke predstavnice/podpredsednice, da ob prihodnjem pregledu ESZD uvede funkcijo na visoki ravni, namenjeno Resoluciji Varnostnega sveta ZN 1325 ter vprašanjem v zvezi z enakostjo spolov.
13. Svet priznava, da so ženske in dekleta nesorazmerno prizadete zaradi obsega neustrezne prehranske in hranilne varnosti na svetovni ravni in vpliva naravnih nesreč in nesreč, ki jih povzroči človek. Poudarja, kako pomembno je primerno pozornost nameniti tem vplivom, kadar se EU odziva na izredne humanitarne razmere, pa tudi v širši razvojni politiki in razvojnih programih, vključno z zmanjševanjem tveganja nesreč. Priznava tudi osrednjo vlogo žensk kot pridelovalk hrane, predvsem kot malih kmetovalk.
14. Svet poudarja, kako pomemben je celosten in vključujoč pristop k spodbujanju pravic žensk in deklet, enakosti spolov in opolnomočenja žensk in deklet na vseh družbenih področjih in v celotnem življenjskem ciklu na podlagi partnerstev več deležnikov z zasebnimi in javnimi akterji, vključno z organizacijami civilne družbe, zagovorniki človekovih pravic, poklicnimi združenji, zasebnim sektorjem in akademskimi krogi.
15. Svet poudarja, kako pomembno je spodbujati polno udejstvovanje in vodenje žensk na vseh ravneh sprejemanja odločitev v političnem, gospodarskem, javnem in zasebnem življenju. Poudarja, da je treba spodbujati in varovati prostor za skupno ukrepanje in delovanje civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, organizacijami žensk in organizacijami v okviru lokalnih skupnosti, z namenom zagovarjanja pravic žensk ter poglobljanja in spodbujanja enakosti spolov, opolnomočenja žensk in deklet ter lobiranja zanje.

16. Svet poudarja, kako pomembno je zagotavljanje dostopa žensk in deklet do pravičnega in kakovostnega primarnega, sekundarnega in terciarnega izobraževanja in njegova pridobitev v varnem, pravičnem in razlike med spoloma odpravljajočem učnem okolju, ter vlaganje vanj; enako velja tudi za poklicno usposabljanje in vseživljenjsko učenje.
17. Poleg tega Svet poudarja, kako pomembno je zagotavljati ustrezen in učinkovit dostop žensk in deklet do drugih kakovostnih bistvenih storitev, tudi do storitev zdravstvenega varstva, povezanih s celovitim preprečevanjem HIV/aidsa, zdravljenjem bolezni, oskrbo in podporo, ter do čiste vode in ustrezne sanitarne infrastrukture.
18. Svet priznava, da je gospodarsko opolnomočenje žensk cilj sam po sebi in pogoj za doseganje trajnostnega razvoja in vključujoče rasti. Izpostavlja ključno vlogo zasebnega sektorja pri zagotavljanju finančne podpore ženskam, njihovega usposabljanja in zaposlovanja, pa tudi pri spodbujanju družbene odgovornosti gospodarskih družb, ki upošteva enakost spolov. Poudarja, da je treba ustvariti ugodno okolje, predvsem z odpravo družbenih in pravnih ovir dostopu žensk do proizvodnih sredstev, tudi do zemljišč ter drugih naravnih in gospodarskih sredstev, ter s spodbujanjem finančne vključenosti, ustreznih in dostopnih sistemov socialne zaščite za ženske vseh starosti ter standardov dostojnega dela, tudi z enakim plačilom za enako delo. Poleg tega poudarja, kako pomembno je podpirati žensko podjetništvo, tudi z vključujočimi finančnimi storitvami in storitvami za razvoj podjetij, objekti in usposabljanjem ter z uporabo omogočitev tehnologij, kot so IKT.
19. Svet poudarja, da je treba vključiti moške in fante ter spodbujati njihovo dejavno udejstvovanje in odgovornost pri podpiranju sprememb v vedenju, obravnavanju diskriminacijskih družbenih norm in boju proti stereotipom na podlagi spola. Predvsem poudarja, da je med ženskami in moškimi treba doseči večje priznavanje in enako porazdelitev neplačane oskrbe in dela v gospodinjstvu ter enakopravno odločanje v gospodinjstvu. V zvezi s tem Svet opozarja tudi na ustrezne konvencije Mednarodne organizacije dela.¹

¹ Konvencije MOD št. 100, 111, 183 in 189.

20. Svet poudarja, da je treba še naprej krepiti delo v zvezi z enakostjo spolov in opolnomočenjem žensk in deklet na vseh področjih trajnostnega razvoja, vključno s podnebnimi spremembami, makroekonomsko politiko, trgom dela, razvojem zasebnega sektorja, trgovino, preživetjem, kmetijstvom, energijo, prometom, infrastrukturo in razvojem mest.
21. Svet je seznanjen s četrtem poročilom o izvajanju akcijskega načrta EU za enakost spolov in opolnomočenje žensk pri razvoju v letih 2010–2015², ki zajema obdobje od julija 2013 do junija 2014. Pozdravlja napredek, dosežen na področjih, kot so politični dialog, usklajevanje, partnerstva in odločno stališče EU o agendi za obdobje po letu 2015. Vendar je zaskrbljen zaradi zelo počasnega in nepopolnega izvajanja akcijskega načrta ter pomanjkljivega napredka v zvezi z vprašanji, kot so analiza glede na spol, statistični podatki, spremljanje, finančno sledenje, rezultati in vpliv. Komisijo poziva k izvajanju priporočil iz poročila in z zanimanjem pričakuje končno poročilo o izvajanju sedanjega ANES.
22. Svet pozdravlja tudi poročilo o oceni podpore EU enakosti spolov in opolnomočenju žensk v partnerskih državah za obdobje 2007–2013. Seznanjen je z ugotovitvami in sklepi poročila ter poziva Komisijo in ESZD k izvajanju glavnih priporočil iz poročila, predvsem v nasledniku sedanjega ANES, začevši s pravim upravljanjem. Zaskrbljen je zaradi uspešnosti večine delegacij EU, ki enakosti spolov ne upoštevajo v zadostni meri, na primer ne izvajajo obveznih ocen o enakosti spolov pri v rezultate usmerjenem spremljanju.

² Dok. 5732/15.

23. Svet poziva Komisijo in ESZD, da se ponovno zavežeta in prevzameta vodilno vlogo pri doseganju cilja EU glede enakosti spolov in opolnomočenja žensk in deklet. Poudarja, da mora enakost spolov postati prednostna naloga, da je treba spodbujati najboljše prakse, krepiti odgovornost in preglednost ter zagotoviti, da vse odločitve v zvezi s programi temeljijo na dokazih ter so povezane z rezultati. Svet poziva predvsem Komisijo in ESZD, naj sprejmeta tehtnejše ukrepe za krepitev vloge in odgovornosti delegacij EU in dasta prednost zelo kakovostnim analizam glede na spol, ki bodo osnova za strategije na ravni držav, programe in politične dialoge, ter vlagata v takšne analize.
24. Svet poudarja, kako pomembno je strateško spremljanje, ocenjevanje in nadaljnje ukrepanje ter da je treba pojasniti in krepiti poročanje, vključno s statističnimi podatki, zahtevami v zvezi z odgovornostjo in upravljanjem, da se dosežejo rezultati. Predvsem poudarja, da je treba določiti jasne cilje in smiselne kazalnike, merjene s podatki, razčlenjenimi po spolu, starosti in drugih dejavnikih, ter da je treba izboljšati sledenje proračunskih sredstev in izdatkov ter merjenje rezultatov. Pri tem bi bilo treba poiskati tesne in dosledne povezave z agendo za obdobje po letu 2015 in novim okvirom EU za rezultate pri mednarodnem sodelovanju in razvoju. Poudarja, da je v okviru EU za rezultate potreben večji poudarek na enakosti spolov in poziva Komisijo, naj poroča po kazalnikih, razčlenjenih po spolu in starosti.
25. Svet poziva k okrepljenem in bolj strateškem pristopu, temelječem na človekovih pravicah, ki vsebuje ključne, v spremembe usmerjene prednostne naloge za odpravo neenakosti spolov in obravnavo obstoječih pomanjkljivosti na področju enakosti spolov in opolnomočenja ter dosledne uresničitve temeljnih svoboščin in človekovih pravic vseh žensk in deklet. Z zanimanjem pričakuje ambicioznega in zanesljivega naslednika sedanjega ANES, ki bo zajemal obdobje 2016–2020. Poudarja, da je treba nadgraditi napredek sedanjega ANES, hkrati pa ohraniti tridelni pristop, uporabiti dosedanje izkušnje in v celoti obravnavati preostale pomanjkljivosti in izzive ter se osredotočiti na rezultate. Komisijo poziva, naj zagotovi, da bo naslednik sedanjega ANES odražal celotno zunanje delovanje EU. Pozdravlja in spodbuja vključujoč pristop, ki so ga sprejele EU in njene države članice, ter z zanimanjem pričakuje dokončanje tekočega dela projektne skupine v zvezi s pripravami novega ANES.

26. Svet poziva Komisijo, naj zagotovi dovolj človeških in finančnih virov, da bo lahko v celoti uresničila zaveze EU glede pravic žensk, enakosti spolov ter opolnomočenja žensk in deklet. Poleg tega poudarja, da je treba spremeniti institucionalno kulturo in okrepiti politično vodenje ter izboljšati zmogljivost, usklajevanje, povezanost, dopolnjevanje in odgovornost, da bodo EU in njene države članice vodilni zgled.
-